

Bestuursverslag 2010

**STICHTING BEHEER NDSM-werf Oost
DMO Amsterdam**

ALGEMENE INFORMATIE

Statutaire naam: Stichting Beheer NDSM-werf Oost

Doelstelling: beheer en programmering NDSM werf

Directeur: Frank Alsema

Bestuur: Anne Marie Hoogland, voorzitter, Pjotr de Jong, secretaris, Cock Sierhuis, penningmeester, Kees van Ruyven, algemeen lid.

INLEIDING

In januari 2010 startte de Stichting Beheer NDSM-werf Oost met een nieuwe organisatie, onder een nieuw bestuur en de nieuwe directeur Frank Alsema. De Stichting kreeg een ambitieuze opdracht: het beheren van de NDSM-werf, het verhuren van het terrein aan derden en het ontwikkelen van een zowel commerciële als culturele programmering. 2010 is gebruikt voor het neerzetten van een organisatie, het creëren van een netwerk en draagvlak op de werf en is er ingezet op samenwerking met bedrijven op de NDSM-werf, kunstenaars op de werf, stadsdeel Noord en Projectbureau Noordwaarts.

De bijdrage vanuit het Kunstenplan voor de culturele programmering op de werf zijn door de Stichting overgenomen van Kinetisch Noord, de Stichting die zich in het vervolg alleen richt op het beheer van de Kunststadloods, waarin 150 kunstenaars hun werkruimte hebben gecreëerd. Deze programmering werd, net als de voorgaande jaren van het lopende Kunstenplan, georganiseerd in samenwerking met Stichting IJ Producties. De artistieke directeur van Stichting IJ Producties, Lode van Piggelen, werd hierbij gedetacheerd als programmeur. Het inmiddels vertrouwde team bestaat verder geheel uit freelancers. Esther Lagendijk, zakelijk directeur van Stichting IJ Producties, is zakelijk leider van de culturele programmering op de werf. Op het gebied van programmering zijn er in 2010 een aantal bijzondere projecten geprogrammeerd, gecoproduceerd en geïnitieerd. Het blijft hierbij pionieren in een ruig gebied met weinig voorzieningen, maar er is de afgelopen jaren hard gewerkt aan het creëren van een staketsel, waarbinnen de verschillende programmaonderdelen een steeds duidelijker plek krijgen. Het gebied is casco en de programmering zorgt juist voor een tijdelijke invulling. Het biedt de werf een belangrijke toegevoegde waarde in het behoud van de locatie als culturele vrijhaven. Ook positioneert de programmering de werf als hippe uitgaansplek waar hoge en lage kunst, kwaliteit en kwantiteit samenkomen, en waar zowel ruigheid als een liefvallige stadsoase te vinden is.

De beheertaken, richten zich op alle aspecten van 'schoon, heel en veilig'. Het gebied is semi-openbaar maar wordt niet door gemeentelijke diensten bezocht. De Stichting is daarmee verantwoordelijk voor de dagelijkse schoonmaak, groenvoorziening en kleine reparaties. De Stichting organiseert ten behoeve van de veiligheid zevendaagse nacht beveiliging en in de weekeinden weekend beheer. Om dit te realiseren heeft de Stichting een beheerder en een werf regisseur aangesteld.

De Stichting coördineert ook alle vergunningen aanvragen voor het gebied en de controle daarvan in samenwerking met het stadsdeel en alle evenementen en festival organisatoren.

Dus de stichting heeft zowel funding voor beheer activiteiten, als ook funding uit het Kunstenplan ten behoeve van culturele programmering, aangevuld met bijdragen van diverse fondsen.

PROGRAMMA NDSM 2010

In 2010 vond er een indrukwekkende mix van programmaonderdelen plaats. Hierbij werd kleinschalig afgewisseld met grootschalig, zeer experimenteel met meer mainstream en alle overlappings die daartussen te bedenken zijn. Het programma is ingedeeld in een commercieel deel en een cultureel deel. Het culturele deel wordt voor een deel bekostigd vanuit het Kunstenplan 2009 – 2012 van de Gemeente Amsterdam. Dit wordt aangevuld met bijdragen van fondsen, sponsoring en kaartverkoopinkomsten. Met de commerciële programmering wordt vaak een coproductie afspraak gemaakt, maar levert de organisatie ook een bijdrage in huur van terrein en de voorzieningen. In de bijlage is een overzicht van het programma in 2010 te vinden.

Stichting NDSM presenteert inmiddels een groot aantal festivals, exposities en evenementen. De stichting (co)produceert en presenteert zelf het Hemeltje Lief festival, Hotdocks festival, het international Storytelling Festival, Winters Binnen (voorheen Midwinterfeest), het Dazzleville Festival, de Buitenspeeldag en Club NDSM. Daarnaast ontvangt, ondersteunt en faciliteert Stichting NDSM grootschalige en/of internationale evenementen als Over het IJ Festival, Robodock, Valtifest, Voltt, Lovebox, het 5D Festival en het Grachtenfestival. Daarnaast produceert de Stichting een aantal activiteiten in samenwerking met Vereniging de Toekomst, waarin alle op de werf werkende kunstenaars verenigd zijn. Naast de al genoemde evenementen als Hotdocks Festival en Dazzleville

Festival was dat in 2010 de Vitrine, waarin NDSM-kunstenaars zich kunnen presenteren aan het publiek.

VISIE EN DOELSTELLINGEN

De NDSM-werf wil als grootste broedplaats van Nederland ruimte bieden aan regionale, nationale en internationale evenementen. De broedplaats genereert, produceert en presenteert diverse initiatieven die ruimte nodig hebben om te groeien en te ontwikkelen. De broedplaats legt ook de focus op het duurzame karakter van de werf en de Stichting NDSM wil deze lijn doorzetten in de werken die er worden ontwikkeld, de evenementen die er worden georganiseerd en in het gebruik van het terrein. De huidige Kunstenplanperiode wordt gebruikt voor het structureel ontwikkelen van vernieuwende podiumkunsten, beeldende kunst en nieuwe media op de NDSM-werf en haar omgeving. Daarnaast worden er grootschalige regionale, nationale en internationale evenementen geproduceerd en gepresenteerd. Met het structureel presenteren van deze avontuurlijke en toegankelijke kunsten wordt ook de volgende stap gezet: het opbouwen van een breed publiek.

De doelstellingen voor de programmering worden als volgt geformuleerd:

De NDSM-werf positioneren en ontwikkelen als een internationaal georiënteerde, vooruitstrevende hotspot van Amsterdam met daarin de mix van de functies;

(1) inspirerende werkplek voor kunstenaars en creatieve industrie, (2) uniek podium voor de kunsten en (grootschalige) evenementen en (3) een stadsoase voor ontspanning.

De doelstelling van de culturele programmering daarbij zijn:

- Het presenteren van een afwisselende programmering op de NDSM-werf van avontuurlijke kunsten op het gebied van podiumkunst en beeldende kunst.
- Aansluiting zoeken bij bestaande en nieuwe culturele evenementen en festivals en samenwerkingsverbanden initiëren en stimuleren.
- Een (internationaal) platform bieden voor talentontwikkeling, vernieuwing en uitwisseling.
- Een stevige groei realiseren in de publieksstroom van de evenementen.
- en tenslotte op de langere termijn: het realiseren van een evenementenhart op de NDSM-werf functionerend als thuisbasis voor de programmering en de festivals met kantoren, centrale publieksontvangst, horeca en kaartverkoop voor alle activiteiten op de werf.

ORGANISATIE

Vanaf januari 2010 vormt Stichting NDSM de werkstructuur voor de programmering en het beheer van het buitenterrein op de NDSM-werf. Deze werkstructuur moet zorgen voor een breed draagvlak bij alle partijen, zowel binnen als buiten de NDSM-werf, maar moet er tevens voor zorgen dat de meeste, met name operationele beslissingen, door een kleine groep genomen kunnen worden. De culturele programmering vormt daarin een uiterst belangrijk onderdeel dat uitdrukkelijk vanuit Stichting NDSM wordt verzorgd, waarmee ook de artistieke visie en doelstellingen van de NDSM-werf tot uitdrukking worden gebracht. De culturele programmering wordt georganiseerd door een vast team van freelancers onder aanvoering van Lode van Piggelen als programmeur en Esther Lagendijk als zakelijk leider. Frank Alsema is de algemeen directeur van de Stichting en in die hoedanigheid eindverantwoordelijk. De Kunstenplan subsidie van de Gemeente Amsterdam is en blijft in zijn totaliteit beschikbaar is voor de culturele programmering.

De structurele financiering van DMO van €109.200 wordt aangevuld met gelden uit sponsoring (structurele ondersteuning van Mediawharf (via de op de werf gevestigde bedrijven) en incidentele sponsoring per project), fondsen en inkomsten uit kaartverkoop. Daarnaast zorgen verhuur opbrengsten (verhuur van het terrein) voor dekking van de uitgaven.

De grootschaliger festivals en evenementen kunnen slechts voor een klein deel uit het programmeringsbudget ondersteund worden. De door Stichting NDSM geproduceerde evenementen worden grotendeels gerealiseerd door de bijdragen van diverse fondsen. De evenementen en festivals die door Stichting NDSM gefaciliteerd worden dienen zelf voor financiering te zorgen.

Voor de beheerstaken ontvangt de Stichting jaarlijkse bijdrages. € 130.000 van Stadsdeel Noord voor 'schoon, heel en veilig' en € 145.000 van de centrale stad (OGA) voor de veiligheid, beheer en de hiervoor noodzakelijke ondersteunende organisatie.

POSITIE STICHTING NDSM

De Stichting NDSM is opgericht en heeft als stakeholders de zittende partijen op NDSM werf Oost zijnde de ondernemers vereniging De Toekomst (de verenigde kunstenaars uit kunststad), Noordwaarts (de ambtelijke organisatie die de noordelijke IJ oevers ontwikkeld), Mediawharf (de project ontwikkelaar die ontwikkel rechten op een deel van het betrokken gebied heeft) en Stadsdeel Noord.

De Stichting werkt als regisseur, matchmaker en initiator tussen alle partijen op de werf. Dit zijn naast bovenstaande onder andere Stichting Kinetisch Noord en haar 200 huurders en kunstenaars in de Kunststad, café Noorderlicht en IJkantine, bedrijven als Red Bull, MTV, Fronteer Strategy, Botel, Pollux, Pannenkoekenboot, de sociëteit van oud scheepsbouwer De Baanderij en vele buitenstaanders 'die iets op te NDSM willen'.

PUBLIEKSBEREIK

De NDSM-werf is uitermate geschikt voor het organiseren van festivals, (kunst) manifestaties, exposities en evenementen. Buiten de vele bijzondere locaties en speelplekken is de bereikbaarheid zeer goed en zijn de omstandigheden om een groot publiek te ontvangen uitstekend. De aansluiting naar het Centraal Station en Amsterdam-West is door de pontjes goed en wordt door bezoekers als een bijzondere extra ervaring gezien. Door dit alles trekt de werf een groeiend aantal bezoekers. Voor de grote publieksevenementen schrikt de te overbruggen afstand niet meer af, voor het wat kleinschaliger en het wat meer kwetsbare aanbod blijft het moeilijker om publiek te trekken, maar ook dat begint te veranderen. Een voorbeeld daarvan is de verdubbeling van bezoekersaantallen van Storytelling Festival in 2010. Ook groeit de interesse vanuit Stadsdeel. Door het betrekken van bijvoorbeeld oud-medewerkers van de werf bij de programmering wordt er een nieuw Noords publiek naar de werf getrokken. Daarnaast zoekt de Stichting binnen de Cultuurtafel Noord, waarin alle culturele instellingen van Noord verenigd zijn, bewust de samenwerking met andere culturele partijen in Noord. Doel van het gezamenlijk organiseren van evenementen is juist het bedienen van een publiek uit Noord zonder het publiek uit de rest van de stad te vergeten.

MARKETING EN PROMOTIE

Stichting NDSM-werf wil binnen Amsterdam haar positie uitbouwen als een nieuwe locatie voor cultuur en media. Het moet een stadsoase worden waar altijd wat te beleven valt, een plek waar dingen gebeuren die nergens anders in Amsterdam kunnen plaatsvinden. Het is hierbij belangrijk om een goede herkenbare promotie te voeren, waarbij de NDSM-werf zich nadrukkelijk profileert, enerzijds als gastheer voor de gezelschappen, festivals en beeldende kunstprojecten, maar ook als programmeur en initiator van vernieuwende, bijzondere, maar vaak laagdrempelige evenementen. Tevens wordt de werf via de programmering neergezet als een broedplaats, waar veel talent werkzaam is.

Positionering

Amsterdam-Noord krijgt een steeds grotere bekendheid en een steeds positievere imago onder het Amsterdamse publiek en steeds meer mensen vinden de weg naar de programmering op de werf. Tegelijkertijd kan er nog een behoorlijke slag geslagen worden om een nog groter publiek te trekken. Het publiek moet de NDSM-werf leren kennen als een plek waar altijd wel wat gebeurt: grootschalige festivals en locatievoorstellingen, afgewisseld met kleinere multimedia installaties en beeldende kunstroutes. Het hart hiervan blijft de NDSM-werf waarop en waar vanuit de culturele evenementen georganiseerd gaan worden. De werf wordt gepositioneerd als 'the place to be' voor een groot cultuurminnend publiek uit de hele wereld. Tegelijkertijd moet het gebied ontwikkeld worden als uitgaansgebied met voldoende horeca en meer laagdrempelig aanbod. Zo ontstaat er een prettig mengsel van hoge en lage kunsten, waarmee een breed publiek bediend kan worden.

De organisatie ziet kansen om binnen Amsterdam-Noord het culturele aanbod te vergroten en samen te werken met andere (culturele) organisaties. De behoefte hieraan is groeiende, enerzijds door de nieuwe bewoners van Noord (o.a. in Overhoeks) en anderzijds ook door de aandacht die Noord begint te krijgen van bewoners van andere Amsterdamse stadsdelen. Noord wordt hip en daarbij hoort een professioneel kunstenaarsaanbod. Daartoe heeft de NDSM zich ook aangesloten bij de Cultuurtafel, de plek waar alle relevante culturele partijen uit Noord samenwerken. Hieruit zijn ook al samenwerkingsprojecten uit voortgekomen zoals bijvoorbeeld het festival Winters Binnen.

Doelgroepen

De programmering richt zich op de volgende doelgroepen:

Internationaal Festival publiek: tussen 20 en 45 jaar, avontuurlijk publiek dat iets wil beleven, alternatief publiek, dat geïnteresseerd is in experiment.

Internationaal Beeldende kunst publiek: 25 – 55 jaar, geïnteresseerd in hedendaagse beeldende kunst, op zoek naar een bijzondere ervaring.

Jongeren: 18 – 26 jaar, studenten, geïnteresseerd in uitgaan en combinatie van cultuur met een leuke avond beleven.

Theaterpubliek: 20 – 60 jaar, bezoekers van de schouwburg, geïnteresseerd hoogwaardig aanbod, wil een complete avond uit.

Bewoners van Amsterdam-Noord. Vooral voor de bewoners van de vele (nieuwe) wijken, die te vinden zijn in het noord-westen van het Stadsdeel worden er laagdrempelige programma's geprogrammeerd, die interessant zijn voor de hele familie.

Promotie

In 2010 is er ingezet op het creëren van een centrale agenda van alles wat er op de werf gebeurt. Dit is een hele klus, gezien de grootte van het gebied, de grote hoeveelheid kunstenaars die er werken, het groeiend aantal creatieve bedrijven en een groeiend aantal evenementen. In 2011 zal er een nieuwe website gelanceerd worden, in 2010 is hiertoe al een voorzichtige poging gedaan. Ook is er gewerkt aan een online aanwezigheid van de programmering van de werf, vooral via social media.

De overige marketing werd in 2010 vooral per project gevoerd. Dit was een pragmatische keuze. Het aantal evenementen en het aantal coproducerende organisaties was groot, waardoor er vaak gewerkt werd met freelancers via de coproducenten. Voor de eigen producties (Storytelling, Winters Binnen, NDSM-vitrine) werd er gewerkt met een vaste freelance kracht. In 2011 moet er worden ingezet op een meer structureel marketingbeleid van de NDSM-werf.

In 2011 zal onder andere een totaal nieuwe digitale gebiedsportal tot stand komen, waarin kunst en cultuur een structurele en grote plek zal krijgen.

BESTUUR EN DIRECTIE

Het bestuur bestond in 2010 uit Anne Marie Hoogland, voorzitter, Pjotr de Jong, secretaris, Cock Sierhuis, penningmeester, Kees van Ruyven, algemeen lid. Deze laatste heeft in de loop van het jaar Evelyn Aendekerk vervangen. Zij moest om persoonlijke redenen het bestuur verlaten.

Algemeen directeur is Frank Alsema.

Het bestuur vergaderde in 2010 vijf maal, naast nog veel bilateraal overleg. Omdat de Stichting pas begin 2010 is opgericht, is de structuur van de organisatie en de afspraken tussen bestuur en directeur nog niet helemaal uitgekristalliseerd en daarom nog niet vastgelegd. Er wordt daarmee nog niet voldaan aan de Code Cultural Governance. De voorwaarden van de statuten van de Stichting, het profiel van de bestuursleden en die van de directeur zijn wel vastgelegd in het rapport van AEF, dat in opdracht van het stadsdeel is opgesteld. Dit rapport heeft als omschrijving:

Bestuur Stichting Beheer NDSM-werf Oost

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de Stichting Beheer NDSM-werf Oost. In de statuten is onder meer het doel van de Stichting opgenomen, de verantwoordelijkheden van het bestuur en datgene wat bij wet geregeld moet worden in verband met de verhouding van bestuurders ten opzichte van andere organen. Nadere uitwerking voor de dagelijkse gang van zaken kan desgewenst door het bestuur worden opgenomen in een huishoudelijk reglement.

Samenstelling

Het bestuur wordt samengesteld op basis van de door de constituerende partijen noodzakelijk geachte competenties.

Daarnaast wordt in het rapport van AEF ook gesproken over de programmaraad.

De Programmaraad is bij aanvang dezelfde programmaraad die onder Stichting Kinetisch Noord fungeert. De programmaraad:

- 1. ziet toe op de artistieke kwaliteit en invulling van de programmering in het kader van het kunstenplan*
- 2. adviseert gevraagd en ongevraagd over inhoud, samenstelling, presentatie en financiering met betrekking tot die kunstenplanprogrammering*
- 3. toetst de gepresenteerde plannen aan het opgestelde kunstenplan*
- 4. geeft een bindend oordeel over de uitvoering van de kunstenplanprogrammering*

Het afgelopen jaar heeft deze programmaraad niet gefunctioneerd, aangezien Stichting Kinetisch Noord slecht functioneerde. Met de komst van een nieuwe directeur en nieuw bestuur Voor Kinetisch Noord en in samenwerking met de vereniging De Toekomst, wordt nu gewerkt aan de oprichting van deze programmaraad. De tien leden zullen breed in de culturele wereld gekozen worden, dus zeker niet alleen afkomstig van de NDSM.

FINANCIEN

De startbegroting van de Stichting werd opgesteld door AEF, als onderdeel van het door het Stadsdeel opgedragen onderzoek. Het eerste jaar van de Stichting NDSM is afgesloten met een positief resultaat van € 45000. Dit resultaat is totaal toe te schrijven aan minder uitgaven op de beheerstaken van de Stichting. Veel van de kostenposten werden pas in het tweede kwartaal gerealiseerd en dus pas vanaf maart in rekening gebracht. Deze taken waren al wel voor het hele jaar begroot.

De bijdrage voor het fysieke beheer, een bedrag van € 130.000 wordt bijgedragen door het Stadsdeel Amsterdam-Noord. Noordwaarts levert een bijdrage van €145.000 voor de organisatie van het beheer en de veiligheid, zoals inhuren van beveiliging. Op het bedrag van € 130.000 zijn voor € 50.000 reserveringen gedaan, aan opknap projecten die wel al in 2010 begonnen en als zodanig gereserveerd zijn, maar pas in 2011 daadwerkelijk zullen worden uitgegeven.

Door te starten met een reserve zal in 2011 ook de cashflow beter in de hand te houden zijn. In aanvang 2010 zorgde de late betalingen van de diverse bijdragen van Stadsdeel en Noordwaarts voor een liquiditeitsprobleem.

In het positieve resultaat zit nog een onzekerheid ten aanzien van de BTW, waarbij de Naar Rato Regeling werd toegepast. Dit betekent dat er gekeken werd naar de mate en de verhouding van omzet zonder en met BTW. In de begroting van AEF was er rekening gehouden met een volledige teruggaaf van BTW. Ook bij de programmeringsbegroting is hiermee rekening gehouden. Op dit moment wordt uitgezocht of het mogelijk is om de afdracht van BTW over 2010 nog te verkleinen. Dit is afhankelijk van de publieksinkomsten en inkomsten uit verhuur van het terrein. De boekhouding rekent nu met een BTW betaling van 23.000 euro. Dit bedrag is reeds met de belastingdienst afgerekend. Deze € 23.000 komt totaal ten laste van het deel programmering en wordt door de diverse bijdragen uit de diverse subsidies gedragen.

Ook het boekhoudsysteem is in 2010 volledig opgezet, waarbij wordt samengewerkt met Al Grauwde & Partners BV (accountant, belastingadviseurs en administratieconsulenten). Er wordt gewerkt met project administratie en de daarmee samenhangende kostensoorten, waarbij een strikte scheiding tussen de uitgaven voor beheer en programmering wordt gehanteerd. Echter de koppeling tussen begroting en boekhouding werkt nog niet optimaal.

In 2011 zal er daarom een eigen boekhoudprogramma worden aangekocht. Dit biedt veel mogelijkheden voor automatisering, ook in het versturen van facturen, overzicht bestedings verplichtingen en een continue koppeling met begroting.

CONCLUSIE

2010 was het eerste jaar van de Stichting NDSM. In dat jaar is de hele organisatie opgestart, het boekhoudsysteem opgezet, is er een kantoor gerealiseerd en heeft de Stichting achterstallige beheerstaken op de NDSM-werf opgepakt. Ondertussen moest de organisatie een stevige band zien te krijgen met de kunstenaars en alle bedrijven op de werf, het vertrouwen behouden met Stadsdeel en Noordwaarts en de projectontwikkelaar en een positie weten te verwerven als volwaardige partner binnen Amsterdam. Het programmateam was al in dezelfde samenstelling enige jaren actief, waardoor de programmering soepel kon verlopen en het budget uit het Kunstenplan volledig aan de realisatie hiervan besteed kon worden. De programmering op de werf groeit gestaag, zowel kwalitatief als kwantitatief. Het publiek weet inmiddels de weg naar het terrein te vinden. Zo ontwikkelt de werf zich steeds meer als nieuwe creatieve hotspot aan het IJ.

Amsterdam 28 april 2011

Namens het Bestuur

J.M.Hoogland
Voorzitter

C.T.N. Sierhuis
Penningmeester